

PM Rotel I (Dnr KS 2019/1229)

Tertialrapport 2 2019 för kommunstyrelsen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Tertialrapport 2 2019 för kommunstyrelsen, godkänns i enlighet med bilaga 1 till promemorian.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

I ärendet redovisas tertialrapport 2 2019 med delårsbokslut för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra i hög grad till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För driftbudgeten prognostiseras ett nettoöverskott på 83,0 mnkr främst beroende på balanserat överskott inom den politiska organisationen och inom stadsledningskontoret där bland annat ett stort antal besökare till Stadshuset genererar intäkter.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Kommunstyrelsen har upprättat och antagit en verksamhetsplan för innevarande år utifrån den politiska inriktningen och målen i kommunfullmäktiges budget för 2019. Det är positivt att stadsledningskontorets bedömning för andra tertialet visar på en god måluppfyllelse utifrån de uppsatta målen avseende verksamhetens inriktning. Stadsledningskontoret har under året genomgått en organisationsförändring för att svara upp mot inriktningen i verksamhetsplanen och denna har utfallit väl. Att driftbudgeten prognostiserar ett nettoöverskott beror främst på balanserat överskott inom den politiska organisationen och inom stadsledningskontoret där bland annat ett stort antal besökare till Stadshuset genererar intäkter.

Måluppfyllelsen kommer kontinuerligt att följas upp under resten av året och fortsatt inriktning för kommunstyrelsens arbete prövas och görs till föremål för beslut i både kommunfullmäktiges budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2020.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Tertialrapport 2 2019 för kommunstyrelsen godkänns i enlighet med bilaga 1 till promemorian.

Stockholm den 26 september 2019

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilagor

1. Tertialrapport 2 2019 för kommunstyrelsen
2. KS Budgetrapport T2 2019
3. KS Blankettset T2 2019
4. KS Tertialbokslut T2 2019

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård, Olle Burell, Emilia Bjuggren och Jan Valeskog (alla S) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Att kommunstyrelsen enligt nedanstående justerar måluppfyllelsen så att den svarar mot det verkliga utfallet avseende målen
 - a. Staden arbetat samordnat för ett hållbart samhällsbyggande och en hög bostadsbyggnadstakt på kort och lång sikt.
 - b. Staden har en god budgethållning och ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin.
 - c. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i
2. Att därutöver anföras:

Vi skrev i behandlingen av tertialrapport 1 följande:

”Vi har tidigare i anslutning till både behandlingen av kommunfullmäktiges budget och kommunstyrelsens verksamhetsplan redovisat en högre ambitionsnivå för såväl välfärd och samhällsbyggande. Som en del av detta har vi velat se en annan målstruktur för staden med utgångspunkt i målet att vara en stad för alla. Dessa förslag har röstats ner av den borgerliga majoriteten.

Vi har också i kommunstyrelsens ekonomiutskott varnat för en allt svagare driftsekonomi i staden. Detta kommer inte primärt att synas i kommunstyrelsens ekonomiska uppföljning eftersom det i kommunstyrelsens egen verksamhet finns betydande marginaler och anpassningsmöjligheter. Det hindrar inte att kommunstyrelsen med sin tillsynsplikt borde agera när driftsekonomin nu tydligt försvagas. Ännu så länge har dock finansborgarrådet varit obenägen att göra något för att stärka driftsekonomi.

Det är mot den bakgrunden begripligt att Tertialrapport 1 nu ser ut som den gör. Vi konstaterar att såväl budget som mål och aktiviteter hade sett annorlunda ut om det socialdemokratiska budgetförslaget hade bifallits av kommunfullmäktige.

Med det sagt finner vi det ändå uppseendeväckande att finansborgarrådet tycker att målet ”Staden arbetat samordnat för ett hållbart samhällsbyggande och en hög bostadsbyggnadstakt på kort och lång sikt” anses helt uppfyllt. Detta samma månad som stadens styre funnit sig tvungna att halvera prognosen för bostadsbyggande och

stadsbyggnadsnämnden redovisar ett historiskt lågt antal planerade bostäder i antagna detaljplaner.

På samma sätt blir det klart oroande när finansborgarrådet bedömer målet ”Staden har en god budgethållning och ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin” som helt uppfyllt. Detta samma månad som Standard and Poor´s varnar för en risk för ett kommande sänkt kreditbetyg och kostnaderna ökar 3,5 gånger så snabbt som finansieringen.

Oförmågan att vara beredd att se problem och försöka vidta åtgärder för att möta dem kommer inte leda staden rätt. Inte heller ovanan att skylla på andra för problem som man själv skapat. Det är uppenbart att Stockholm behöver en ny politik för en ekonomi i balans, ökat bostadsbyggande, snabbare klimatomställning och en stärkt välfärd.”

I sak har inget förändrats sedan dess. Finansborgarrådet och den politiska majoriteten anser att målen för bostadsbyggande klaras samtidigt som de tvingas halvera prognoserna. Finansborgarrådet och den politiska majoriteten anser att ekonomin är hållbar samtidigt som deras egen stadsledning i varje månadsrapport kallar den ekonomiska utvecklingen för icke hållbar och Standard and Poor´s varnar för sänkt kreditbetyg.

Till de konstaterande vi gjorde i samband med behandlingen av T1 vill vi markera att vi inte delar nöjdheten avseende målet ”Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i”. Att detta mål i kommunstyrelsens tertialrapport 2 uppfattas som helt uppnått är på gränsen till provocerande när vi upplever ett år med fler dödliga skjutningar än någonsin.

Vi kan ha synpunkter även på en del andra områden där stadsledningskontoret bedömer målen som helt uppfyllda. Det är dock inom ramen för de tre ovannämnda där vi anser att diskrepansen mellan det skrivna ordet i tertialrapporten a ena sidan och verkligheten utanför stadshusets väggar a andra sidan blir som allra störst och där kommunstyrelsen bör göra en annan bedömning än stadsledningskontoret och finansborgarrådet gör i tertialrapport 2.

Det är inte genom att blunda för stadens utmaningar som Stockholm blir starkare.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Clara Lindblom (V) enligt följande.

Tertialrapporten visar tydligt vilka frågor som majoriteten prioriterar, övervägande fokus ligger på näringsliv, företagare och säkerhetsfrågor. Frågor som är långt ifrån stadens huvudsakliga verksamhetsområden. Uppföljningen speglar den verksamhetsplan som majoriteten har lagt, och som givetvis skulle ha sett annorlunda ut om vi varit med och styrt. Vänsterpartiet ser behov av andra prioriteringar i en stad där ojämlikheten ökar, kulturen hotas, bostadsbristen är akut och klimatkrisen står för dörren. Till skillnad från majoriteten vill vi prioritera kommunens verksamheter och medarbetare före skattesänkningar och marknadsanpassning.

Målsättningarna för omställningen till en hållbar stad har fortfarande vackert klingande rubriker om fossilfri och förnybar energi, men investeringarna i exempelvis solenergi är inte i närheten av de som skulle krävas för att realistiskt kunna uppnå målsättningarna. Det är inte trovärdigt att fortsätta tala om en kraftfull omställning samtidigt som man fortsätter bygga motorvägar och upprätthålla flygtrafiken. Vänsterpartiet har föreslagit att staden ska följa andra progressiva städer och utlysa klimatnödläge för att tydliggöra brådskan och skynda på omställningen, men majoriteten nekar med hänvisning till att arbetet redan pågår. Vi tvingas åter konstatera att majoriteten fortsätter att tala om en omställning, istället för att göra de nödvändiga investeringar som skulle åstadkomma den.

Istället för en kultur för alla vill majoriteten testa ett tidigare misslyckat förslag om att införa en kulturpeng. Övertron på system där alla är konsumenter främst och invånare sekundärt ser vi också i majoritetens uppdrag när det gäller att införa pengsystem även för vuxenutbildning och familjerådgivning. Istället för att förbättra befintlig företagarrådgivning läggs nu en kundvalsmodell inom SBR till raden av marknadslösningar som både riskerar att erfarenheten inom Startup Stockholm går förlorad och att staden tappar en del av rådgivningen.

Den remitterade näringslivspolicyn bekräftar också marknadsanpassningen, då den ger intryck av att kommunens huvuduppgift är att vara som ett servicecenter åt företagen, istället

för den tidigare mandatperiodens fokus på en stad som håller samman och som är demokratiskt, ekonomiskt och ekologiskt hållbar. Staden som beställare och finansiär snarare än som utförare syns också i förslaget till reviderad Vision 2040, som enligt tertialrapporten är framtagen i en väl förankrad och inkluderande process i samråd med nämnder och styrelser. Som opposition känner vi inte igen oss i den beskrivningen.

Stadens styrning präglas tyvärr allt mer av toppstyrning och övertro på privata aktörer, vilket kontrasterar emot aktiviteten om minskad detaljstyrning till förmån för en mer strategisk styrning som kännetecknas av tillit och förtroende, som det så tilltalade beskrivs av majoriteten. Kommunstyrelsen har även återtagit ansvaret för centralupphandlingar av vård- och omsorgsboenden i staden och därmed delegerat ansvaret direkt till stadsdirektören att fatta beslut.

Vidare saknar vi helt offensiva personalsatsningar och konstaterar att det som görs är en, dock ändå välkommen, fortsättning på de personalstrategiska reformer och åtgärder som Vänsterpartiet tog initiativ till under föregående mandatperiod.

Majoriteten önskar ta fram indikatorer för att mäta integration. Men integration är en väldigt komplex fråga, som innefattar personers egna upplevelser av om de är en del av samhället på samma villkor som majoriteten. Vi vill därför påpeka att det är mycket vanskligt att försöka ta fram indikatorer för att från stadens sida mäta integrationen. Indikatorer kan möjligen användas för att belysa stadens insatser och hur många de når, men det är viktigt att inte ta uppnådda värden för sådana indikationer som intäkt för hur en mycket mer komplicerad process fortskrider.

Tertialrapporten visar vidare hur ensidigt majoriteten ser på hur otrygghet hos invånarna ska mötas och osynliggör följaktligen den oro som majoriteten, genom att öppna för ombildning, själv har skapat under våren hos tiotusentals hyresgäster i allmännyttan i elva av ytterstadens stadsdelar. Möjligheterna för staden att klara bostadsförsörjningsansvaret urholkas dessutom, då antalet hyresrätter med överkomliga hyror minskar med denna politik, som befunnits dålig då den prövats tidigare. Ett hållbart samhällsbyggande kräver i tider av nedgång i ekonomin att allmännyttan tillåts bygga betydligt mer hyresrätter än idag, men hittills i år har antalet markanvisningar till allmännyttan legat långt under såväl behovet som uppsatta mål.

En stark orosfaktor är privatiseringsagendan för samhällsfastigheter, som motiveras med omsorg om stadens ekonomi men övervältrar kostnaderna på kommande generationer. Att låta privata aktörer i allt högre grad bygga och äga skolor, vård- och omsorgsboenden och idrottshallar, som sedan hyrs ut till staden, är att låta skattebetalarna bära bördan av högre hyreskostnader i ett livscykelerspektiv. När antalet barn och unga växer framöver riskerar detta att stå oss dyrt. Det är allt annat än en hållbar ekonomi.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Olle Burell och Johan Sjölander (alla S) med hänvisning till Socialdemokraternas reservation i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av Clara Lindblom och Rashid Mohammed (båda V) med hänvisning till Vänsterpartiets särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Sissela Nordling Blanco (Fi) enligt följande.

Uppföljningen i tertialrapporten avspeglar den Moderatledda majoritetens budget och verksamhetsplan där tidigare ambitioner för att utjämna ojämlika livsvillkor, förbättra jämställdheten mellan kvinnor och män och stärka mänskliga rättigheter saknas.

Vi finner det anmärkningsvärt att den grönblåa majoriteten anser att målet om en trygg, säker och välskött stad anses uppfyllas helt trots att antalet dödsskjutningar under året redan

överstiger antalet döda från hela föregående år. Vi anser att staden omedelbart borde införa nya arbetssätt mot vapenvåldet där kommun, polis, kriminalvård men också anhöriga och lokalsamhälle samverkar genom metoden GVI som visat goda resultat för att få ner antalet skjutningar i andra städer. Tertialrapporten nämner den framtagna strategin för att förhindra att barn och unga hamnar i kriminalitet, där nya uppdrag åläggs bland annat skola och socialtjänst, men vi är oroade över att förutsättningarna för att leva upp till de nya uppdragen saknas då det inte tillsätts några resurser för arbetet.

Vi finner det också anmärkningsvärt att tertialrapporten inte någonstans nämner flickors, kvinnors och hbtq-personers trygghet trots att den upplevda otryggheten inom de grupperna är stor. Eftersom det grönbåa styret tagit bort det tidigare målet om att Stockholm ska vara en stad fri från våld försvåras dessutom uppföljningen av det stadsövergripande arbetet mot mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer och hedersrelaterat våld. Det är bekymmersamt då vi samtidigt kan konstatera att mäns dödliga våld mot kvinnor ökat det senaste året och att mer måste till för att förebygga våldet. Vi menar att staden måste tillsätta en haverikommission för att utreda vad det är som brister och vilka ytterligare insatser som krävs för att förhindra att kvinnor mördas.

Även målen om mänskliga rättigheter och frihet från diskriminering har tagits bort vilket gör det svårt att följa upp det stadsövergripande arbetet inom området. Trots den oroväckande utvecklingen såväl i Sverige som i övriga Europa med växande nationalism nämns inte några åtgärder som vidtagits under året för att stävja denna utveckling, inte heller hur staden arbetar med ECCAR:s 10-punktsprogram för städer mot rasism som Stockholms stad åtagit sig att följa. Under det gångna året har flera av stadens MR-strategier fått sluta och rådet för mänskliga rättigheter finns inte längre kvar. Det är beklämmande då vi vet att arbetet för jämställdhet och mänskliga rättigheter inte händer av sig självt utan kräver tydlig styrning, expertis och inte minst resurser.

Under året har vi sett vilka konsekvenser det grönbåa styrets nedskärningar på kulturen har lett till, i form av minskade öppettider, minskad bemanning och programverksamhet på biblioteken, sämre förutsättningar för kulturskolan och i princip en nedläggning av internationella biblioteket, för att bara nämna några exempel. Vi ställer oss frågande till hur det går ihop med kommunstyrelsens mål om en modern kultur- och evenemangsstad.

Vi ställer oss också frågande till hur målet om en hög takt i bostadsbyggandet kan anses vara uppnått samtidigt som Stadsbyggnadsnämnden endast kan redovisa ett utfall om 410 bostäder i antagna detaljplaner, att jämföra med förra årets 6974 för samma period.

Det blågröna styret har påbörjat ett arbete för att nå de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030 i form av ett nyinrättat råd men vi ser att den förda politiken riskerar att ta oss längre bort från målen i stället för tvärtom när arbetet för social hållbarhet och mänskliga rättigheter monteras ned till förmån för skattesänkningar, utförsäljningar och privatiseringar. Det är en utveckling som går stick i stäv med den utveckling vi vill se för Stockholm.

Remissammanställning

Ärendet

I ärendet redovisas tertialrapport 2 2019 med delårsbokslut för kommunstyrelsen. Kommunstyrelsen bedöms bidra i hög grad till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. För driftbudgeten prognostiseras ett nettoöverskott på 83,0 mnkr främst beroende på balanserat överskott inom den politiska organisationen och inom stadsledningskontoret där bland annat ett stort antal besökare till Stadshuset genererar intäkter.

Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen inom staden. I tertialrapporterna ska nämnderna redogöra för uppnådda resultat samt analysera eventuella verksamhetsmässiga eller ekonomiska avvikelser jämfört med verksamhetsplanen. Till tertialrapport 2 ska en delårsrapport upprättas med resultat- och balansräkning.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 september 2019 har i huvudsak följande lydelse.

Kommunstyrelsen bidrar i hög grad till uppfyllelsen av kommunfullmäktiges inriktningsmål och till att målen för verksamhetsområdena kan nås under året. Som grund för bedömningen utgår stadsledningskontoret från den samlade bilden av resultat och prognoser avseende indikatorer och nämndmål samt det arbete kring aktiviteter som utförts under perioden.

För driftbudgeten prognostiseras ett nettoöverskott på 83,0 mnkr främst beroende på balanserat överskott inom den politiska organisationen och inom stadsledningskontorets avdelningar där bland annat ett stort antal besökare till Stadshuset genererar intäkter.

Fokus under det andra tertialet har legat på fortsatt utveckling inom stadens viktigaste prioriteringar och att i dessa stärka samverkan inom och utom staden. Det gäller exempelvis trygghetsfrågor, platssamverkan, integration, Agenda 2030, digitalisering, näringsliv och kontroll över ekonomin.

Stadsledningskontorets processer och arbetssätt ses över kontinuerligt för att vara en effektiv organisation.